FASİKÜL 30 – SAYFA 10

Çeviri: Anita Tatlıer

TÜRK YAYINCILIĞI KONGRESİ

Yazan: Mümtaz Faik Fenik

Ankara'da toplanma çağrısı üzerine, görevleri Türkiye'de yayıncılığı planlamak ve ulusal kültürümüzle ilgili önemli sorunların anlaşılmasına yönelik uygun tedbirleri tavsiye etmek olan büyük bir Yayıncılık Kongresi bu ilde yer aldığı sırada, aynı anda bir sergi ile son on yılda türk yayıncılığı tarafından gerçekleştirilen ilerlemeler vurgulanıyordu.

Bu kongre ve bu sergi Türkiye'nin kültürel yaşamında özel bir öneme sahiptir. Bu güzel teşebbüs latin harflerinin benimsenmesinin onuncu yıldönümünde gerçekleştirildi.

Resim:
Kamu eğitim bakanı açılış konuşmasını yapıyor

Eski harfleri tıpkı fes gibi tanımayan bir kuşak bugün üniversite sıralarını dolduruyor ve geleceğin entelektüel hayatını temsil ediyor. Yeni harfler bu kuşakla birlikte doğdu ve eş zamanda gelişti. Bizi ilgilendiren bu kongre, Atatürk'ün Cumhuriyeti teslim ettiği gençliğin entelektüel üretimine yeni bir açılım kazandırmak için toplandı.

Devrimlerimizin en büyük güçlerinden biri bunların daha sonra beslendiği olgusunda yatar. Birinci yayıncılık kongresinin toplanmasının ülkemizde özel bir önem taşımasının nedenlerinden biri de işte budur. Türkiye'de entelektüel kesim bunu, tıpkı on yıl önce ölümsüz lider Atatürk'ün belirttiği gibi yadsımıştı: "yüzyıllar boyu kafalarımızı demir çerçevelerle kuşatan bütün köstekler"; ve bugün aynı dönemde Milli Lider İsmet İnönü tarafından öngörülen bir kehanetin gerçekleşmesine tanık oluyoruz: "Yeni harflerle birlikte, büyük türk ulusu ışıklı yeni bir dünyaya ulaşacaktır".

Cephede kazanılan zafer zihinsel Devrim ile tamamlandı. Atatürk'ün bütün gücü ve kuvveti kültürü taklit etmemesine fakat bunu yaratmasına dayanır. Söz konusu tohumlar uygun bir toprakta hızla gelişti ve uygar uluslar arasında seçkin bir konuma sahip günümüz Türkiyesinin doğmasına yol açtı.

Yeni harflerin benimsenmesi, türk entelektüel dünyasına gerekli atılımı kazandıran güç oldu. Ulusal Liderimizin Türkiye'yi cehaletten kurtarma çabası ve iradesi meyvelerini verdi. Dün tüm

nüfusun sadece %11i okuma ve yazma bilirken bu oran bugün büyüyerek %50lere ulaşıyor. Bu mucize ancak bütün ulusun cehalete karşı Savaşa katılımı ile gerçekleştirilebilirdi. Ak sakallı yaşlılar, nineler bütün ülke çapında yaratılan özel derslerde kara tahta önünde yerlerini aldı.

Bu şevkli çabanın sonuçları günümüzde hissediliyor. Ankara'da Kitap Sergisinde hayran kaldığımız eserler, Avrupa'nın herhnagi bir ülkesinin yayınlarını kesinlikle aratmıyordu.

Resim: Kurul iş başında

Yayınlarımızın nitelik ve niceliği büyük ölçüde arttı. M.Hasan-Ali Yücel'in insiyatifi altında toplanan yayıncılık kongresi, genç ve aktif kamu eğitim bakanımız, başlıca aşağıdaki sorunları ele aldı:

1) Resmi olduğu kadar özel sermaye ve kredilerden maksimum verimi elde etmek amacıyla, bunların işbirliğini yoğunlaştırma yöntemlerini araştırmak. Bu işbirliği temeline dayalı bir yayıncılık programını geliştirmek.
2) Klasik ve diğer çeşitli eserleri belirlemek, bunları türkçeye çevirmek, bu çevirileri birçok yıla yaymak ve yayıncılık işinin ilgili taraflar arasında dağılımını sağlamak.
3) Gençliğin ellerine teslim edilecek eserler ve çevirileri seçmek; bu eserlerin yayın planını hazırlamak.
4) Çocuklara yönelik bir kütüphane yaratmak
5) Popüler eserlerin yayınlanması için birçok yıla yayılan bir planın geliştirilmesi
6) Yeniden basılacak el yazması ya da tükenmiş eserleri belirlemek
7) Bir ansiklopedi ve sözlük oluşturulmasına girişmek
8) Yazar ve çevirmenleri teşvik edecek ödüller yaratmak; söz konusu ödüllerin dayanacağı ilkeleri belirlemek.
9) Devlet tarafından özel yayıncılığa verilen yardımı uygun tedbirlerle artırmak.
10) Okuma sevgisini teşvik etmek için gerekli tedbirleri almak.

Resim:
Genç kuşak sergide aktif bir rol üstleniyor

11) Eserlerin satışı ve dağıtımının düzenlenmesi için yararlı araçları tavsiye etmek
12) Matbaaların verimini artırmak ve baskının niteliğini yükseltmek için uygun tedbirleri tavsiye etmek.
13) Yazar haklarıyla ilgili yasayı günün ihtiyaçlarına göre değiştirmek

Kongre tarafından işlenen tüm bu sorunlar, yayıncılığı kamu eğitimiyle ilgili hayati sorunlarla uyumlama gerekliliğinin kendisini hissettirmeye başladığını gösteriyor. Yazarın iyelik hakkının korunmasını gözeterek, basımı teşvik ederek ve gençliğimize seçkin bir entelektüel besin temin ederek, yayıncılık Kongresi hiç şüphesiz, kültürel yaşamımızda büyük bir aşama kat etti.

Resim:
Rafların üstünde kültürel, edebi, tarihi ve bilimsel eserlerin, aynı zamanda çocuklara yönelik kitapların sergilendiği görülüyor.